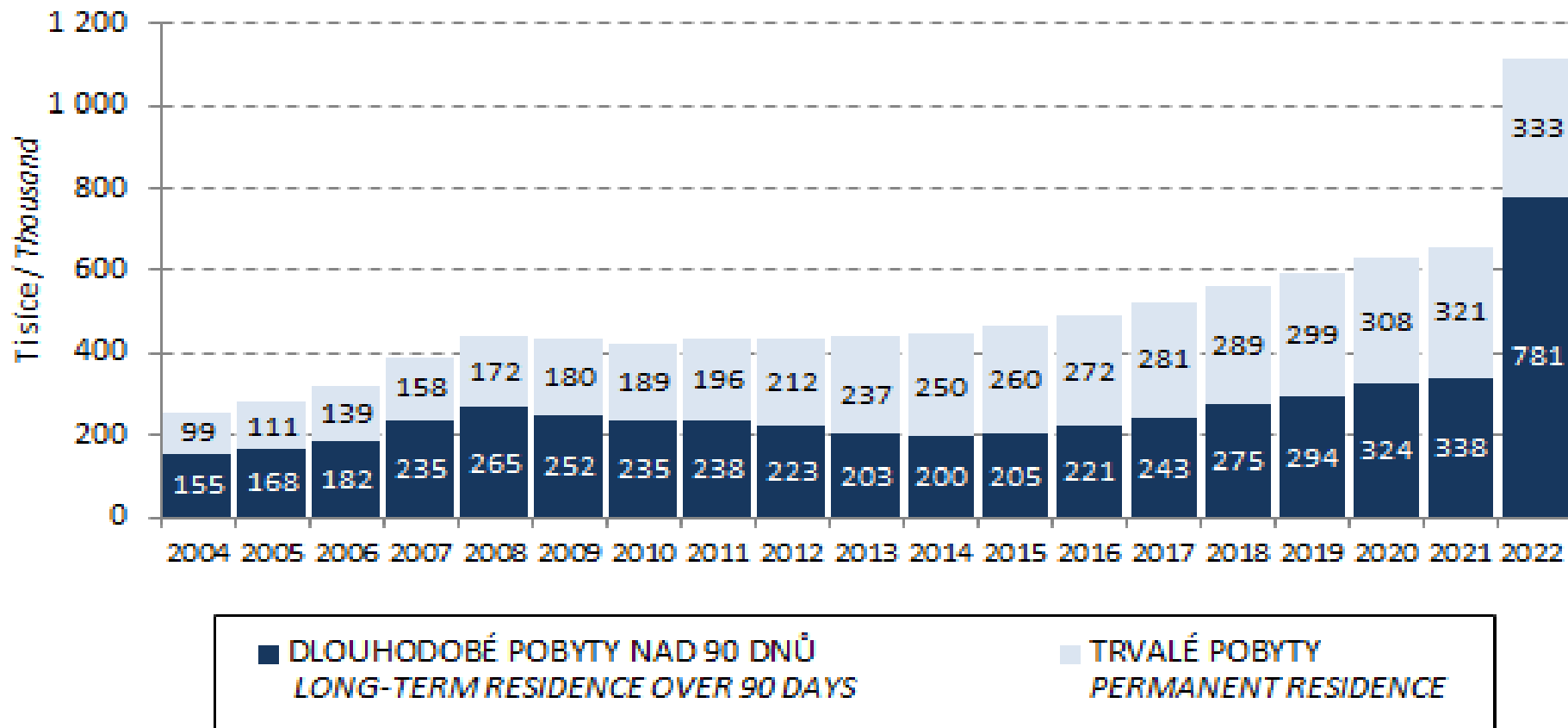

Integrační politika ČR a sociální integrace cizinců

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

VÝVOJ POČTU CIZINCŮ PODLE TYPU POBYTU DEVELOPMENT OF THE NUMBER OF FOREIGNERS BY TYPE OF RESIDENCE 2004 - 2022 (31. 12.)

Zdroj: Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>

Co už víme...Dimenze integrace imigrantů

- **Strukturální** – poskytnutí základních práv a přístup k hlavním společenským strukturám jako trh práce, zdravotnictví, vzdělávání či sociální systém.
- **Kulturní**
- **Interaktivní**
- **Identifikační**

Cizinci v ČR

Povolení k překročení hranic

Občané EU	Občané tzv. třetích zemí	Žadatelé o mezinárodní ochranu	Uprchlíci z Ukrajiny
Nepotřebují povolení k překročení hranic	Povinnost mít vízum (krátkodobé či dlouhodobé), či povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu	Nepotřebují povolení k překročení hranic	Nepotřebují povolení k překročení hranic

Zdroje: <https://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-informace-pro-cizince.aspx>
<https://frs.gov.cz/povinnosti-cizincu/>

Cizinci v ČR

Povinnosti při vstupu do země

Občané EU	Občané tzv. třetích zemí	Žadatelé o mezinárodní ochranu	Uprchlíci z Ukrajiny
Ohlašovací povinnost ve lhůtě do 30 dnů po vstupu do země v případě předpokládaného pobytu delšího než 30 dní	Povinnost ohlásit místo pobytu na cizinecké policii ve lhůtě 3 pracovních dnů po vstupu do země	Podání žádosti o mezinárodní ochranu na pracovištích Ministerstva vnitra	Podání žádosti o dočasnou ochranu v Krajských asistenčních centrech pomoci Ukrajině

Cizinci v ČR

Typy pobytů

Občané EU

Přechodný pobyt
Trvalý pobyt

Občané tzv. třetích zemí

Krátkodobý pobyt (vízová povinnost nebo bezvízový styk)
Vízum k pobytu nad 90 dní (dlouhodobé)
Dlouhodobý pobyt
Zaměstnanecká karta
Modrá karta
Trvalý pobyt
Sezónní zaměstnávání

Podrobněji viz <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi.aspx>

Cizinci v ČR

Práce

Občané EU	Občané tzv. třetích zemí	Žadatelé o mezinárodní ochranu	Uprchlíci z Ukrajiny
Volný vstup na trh práce.	Nutnost povolení k zaměstnání, oprávnění k pobytu a udělení zaměstnanecké karty.	Žadatel o azyl může vstoupit na trh práce po uplynutí šesti měsíců po podání žádosti o mezinárodní ochranu a po získání povolení k zaměstnání vydané Úřadem práce. Držitel mezinárodní ochrany má volný vstup na trh práce.	Po získání dočasné ochrany volný vstup na trh práce.

Cizinci a systém sociálního zabezpečení

	Občané EU	Občané tzv. třetích zemí	Cizinci s trvalým pobytem	Držitelé mezinárodní ochrany
Sociální pojištění (Důchodové Nemocenské)	Ano	V případně důchodů nutná bilaterální dohoda o sociálním zabezpečení mezi ČR a příslušným domovským státem.	Ano	Ano
Dávky v hmotné nouzi	Ano	Držitelé povolení k dlouhodobému pobytu s přiznaným postavením dlouhodobě pobývajícího residenta v Evropském společenství na území jiného členského státu EU s povolením pobytu v ČR.	Ano	Ano
Státní sociální podpora	Ano	Držitelé povolení k dlouhodobému pobytu s přiznaným postavením dlouhodobě pobývajícího residenta v Evropském společenství na území jiného členského státu EU s povolením pobytu v ČR.	Ano	Ano

Informace pro cizince

Cizinci mohou využívat informační publikace a videa připravená ministerstvem vnitra.

<https://www.mvcr.cz/clanek/pristi-zastavka-ceska-republika.aspx>

Počátky integrační politiky v ČR

- Zpočátku se zaměřovala na uprchlíky
- Příkladem může být **Státní asistenční program pro integraci** z roku 1994, který uprchlíkům nabízel nájemní bydlení a později také sociální a právní poradenství i bezplatné kurzy českého jazyka

První vládní koncepce integrace cizinců

- V roce 1999 byly i v reakci na zvyšující se počet cizinců přijaty Zásady koncepce integrace cizinců na území České republiky.
- V roce 2000 vláda přijala navazující dokument **Koncepce integrace cizinců na území ČR**, která byla v následujících letech aktualizována.
- **Koordinátorem integrační politiky je Ministerstvo vnitra.**

Zaměření integrační politiky

Vládní koncepce integrace za hlavní cílovou skupinu označila migranty z třetích zemí pobývající legálně v zemi po dobu aspoň jednoho roku.

Za **integrační priority** vymezila:

- **znalost českého jazyka,**
- **ekonomickou soběstačnost,**
- **orientaci v hodnotách a institucích české společnosti**
- **vztahy s příslušníky majority**

Podpora integrace na lokální úrovni

CENTRA NA
PODPORU
INTEGRACE
CIZINCŮ

Od roku 2009 byla v jednotlivých krajích postupně zřízena Centra pro podporu integrace.

Byla zřizována na základě projektů a využívala finanční prostředky z Evropského fondu pro integraci cizinců ze třetích zemí, od roku 2020 jsou financována ze státního rozpočtu.

Většinu (10) ze současných 14 center provozuje Správa uprchlických zařízení MV.

REGIONÁLNÍ INTEGRAČNÍ CENTRA

Fungování Center pro podporu integrace

Centra jsou zaměřena na dlouhodobě legálně pobývajících cizince a na držitele mezinárodní ochrany.

Centra zdarma nabízejí:

- Sociální poradenství
- Právní poradenství
- Kurzy českého jazyka
- Tlumočnické služby
- Sociokulturní kurzy

Centra také spravují adaptačně-integrační kurzy, které jsou od 1.1. 2021 povinné pro cizince ze třetích zemí s povolením k dlouhodobému či trvalému pobytu v ČR.

Adaptačně- integrační kurzy

Kurz v délce čtyř hodin vede lektor v češtině spolu s tlumočnickem v příslušných jazycích (angličtina, ruština, ukrajinština, španělština, francouzština, srbština, mongolština, arabština a vietnamština).

Cílem kurzu seznámit cizince s podmínkami pobytu či zaměstnání, vzdělávání a zdravotnictví v ČR, dále podat informace o hlavních institucích v zemi, i o zdejší kultuře.

K integraci na lokální úrovni cizinců podrobněji viz Studijní opora, s.

ADAPTAČNĚ-INTEGRAČNÍ KURZY
VÍTEJTE
V ČESKÉ REPUBLICCE

ADAPTAČNĚ
INTEGRAČNÍ KURZY
Vítejte v České republice

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

1. ÚVOD
2. POBYT
PAUZA 16:25-16:35
SVZDĚLÁVÁNÍ
4. ZAMĚSTNÁNÍ
5. PODNIKÁNÍ
PAUZA 17:40-17:50
6. FILM
7. ZDRAVOTNÍ
8. BYDLĚNÍ

Sociální integrace cizinců

Poskytování zdravotní péče

Nárok na veřejné zdravotní pojištění mají občané EU, cizinci s trvalým pobytem, zaměstnaní cizinci s dlouhodobým vízem a povolením k dlouhodobému pobytu, žadatelé o mezinárodní ochranu, azylanti či držitelé doplňkové ochrany.

Ostatní si musí zajistit komerční cestovní zdravotní pojištění platné po celou dobu svého pobytu.

Sociální integrace cizinců

Přístup ke vzdělání

Podle školského zákona mají cizinci ze zemí EU stejný přístup ke vzdělávání a školským službám jako občané ČR.

Volný přístup k základnímu vzdělávání mají i cizinci z dalších zemí. Přístup ke střednímu vzdělávání a vyššímu odbornému vzdělávání je v jejich případě podmíněn oprávněným pobytem na území ČR.

Podpora uprchlíkům z Ukrajiny

Podmínky podpory ukrajinským uprchlíkům stanovuje speciální legislativa (tzv. Lex Ukrajina – zákony pro dočasnou pomoc uprchlíkům z Ukrajiny přijaté v březnu 2022). V současné době (leden 2024) je v platnosti pátá verze těchto zákonů (Lex Ukrajina V).

Uprchlíci z Ukrajiny jako držitelé dočasné ochrany jsou považováni za cizince s trvalým pobytem (mají např. volný vstup na trh práce či možnost účasti ve veřejném zdravotním pojištění).

V současné době uvedené zákony poskytují bezplatné ubytování pro vybrané skupiny uprchlíků (pro nové uprchlíky po dobu 150 dnů po udělení dočasné ochrany, pro tzv. zranitelné osoby na dobu neurčitou), tzv. humanitární dávky pro vybrané skupiny uprchlíků.

Získání státního občanství ČR

Naturalizace

Mezi podmínky pro získání státního občanství v případě cizinců patří:

- Trvalý pobyt nepřetržitě po dobu alespoň 5 let.
- Potvrzení, že v předchozích letech nespáchali úmyslný trestný čin a že plní další zákonné povinnosti
- Prokázání znalosti českého jazyka
- Prokázání znalosti českých reálií
- Prokázání zdroje a výše příjmů
- Nezatěžování sociálního systému

Shrnutí

- Podmínky ke vstupu na území ČR se odvíjí od statusu cizince – občan EU nemusí žádat o povolení k pobytu, občan tzv. třetí země má povinnost získat příslušné povolení/vízum.
- Povinnosti cizinců po vstupu na území ČR zahrnují ohlášení místa pobytu (pro občany tzv. třetích zemí po 3 dnech od vstupu do země).
- Vstup na trh práce je volný pro občany zemí EU, cizince s trvalým pobytem a držitele mezinárodní ochrany
- Český systém sociálního zabezpečení se vztahuje i na cizince v rámci všech svých tří pilířů.
- Postavení ukrajinských uprchlíků upravuje zvláštní legislativa (tzv. Lex Ukrajina)
- Za integrační priority je na vládní úrovni vymezována znalost českého jazyka, ekonomickou soběstačnost, orientace v hodnotách a institucích české společnosti a vztahy s příslušníky majority.
- Podporu integrace cizinců na regionální úrovni zajišťují Centra na podporu integrace cizinců (mj. připravují povinné adaptačně-integrační kurzy).